

Sayın Başkan,
Meclisimizin Değerli Üyeleri,
Meclisimizin Saygıdeğer Onur Üyeleri,
Değerli Misafirler ve
Kıymetli Medya Mensupları,

2019 yılının Ocak ayı ilk Meclis toplantımızda görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce hepinizi şahsım ve Yönetim Kurulumuz adına saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Biraz önce Sayın Meclis Başkanımız'ın da ifade ettiği gibi "Sanayi ve Dijitalin Yarattığı Yeni Üretim Ekosistemi" konulu bu ayki meclis toplantımızı farklı bir formatta yapıyoruz. Değerli bir konuşmacının yanı sıra 48. Grup Meslek Komitemizin konuya yönelik sunumlarını da bugün dinleyeceğiz.

Gartner Türkiye Yöneticisi Sayın Yunus Özdemir, toplantımıza katılarak bizleri mutlu ettiniz. Katılımınız için teşekkür ediyorum, hoş geldiniz. Sunumlarıyla bizlerle değerli bilgiler paylaşacak olan kıymetli sanayicilerimize de teşekkür ediyorum.

Ana gündem maddemizle ilgili görüşlerimi sizlerle paylaşmadan önce, kısaca geçtiğimiz günlerde bazı gelişmelere değinmek istiyorum.

Geçtiğimiz Cuma günü, İstanbul Sanayi Odası (İSO) olarak sanayi sektöründe dengelenme sürecini ve sanayicilerimizin güncel

sorunlarını görüşmek üzere Hazine ve Maliye Bakanı Sayın Berat Albayrak'ı Odamızda ağırladık. Meslek Komitesi üyelerimizin geniş katılımıyla ve interaktif bir ortamda gerçekleşen toplantımızda sanayicilerimiz Sayın Albayrak'a yaşadıkları sorunları aktarma fırsatı buldu.

Sayın Bakanımızın toplantıya katılan çok sayıda sanayicinin kendi sektörleri ile ilgili gündemlerini oluşturan görüş ve değerlendirmelerini dikkatle dinleyerek tek tek not aldığı, dosya hazırlamış olan sanayicilerimizin dosyalarını aldığı ve soruların tümünü yanıtladığı toplantımızın oldukça verimli geçtiğini düşünüyoruz.

Bu Pazartesi de, Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği Başkanımız Sayın Rifat Hisarcıklıoğlu'nun ev sahipliğinde TOBB Türkiye Ekonomi Şurası'nı Ankara'da gerçekleştirdik. Şura'ya Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan da teşrif ederek Türkiye ve ekonomimiz ile ilgili önemli açıklamalarda bulundu. Şura'da TOBB Sanayi Odaları Konsey Başkanı olarak sanayi odaları adına ben de bir konuşma yaparak sanayimizin güncel konularını, içinde bulunduğumuz sıkıntıları ve sanayiciler olarak bu zorlu süreci atlatabilmemiz için sorunlar ve önerilerimizi Sayın Cumhurbaşkanımıza ve ilgili bakanlarımıza arz etme fırsatı buldum.

Bu hafta Cuma günü, uzun süredir üzerinde çalıştığımız çok önemli bir projeye daha imza atmaya hazırlanıyoruz. Millî Eğitim Bakanlığımız, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığımız ile İstanbul Teknik Üniversitesi, İstanbul Sanayi Odası ve İstanbul Ticaret Odası olarak çok önemli bir işbirliği protokolüne imza atacağız. Bu

işbirliği protokolü ile ilgili meslek liselerini bağlantılı sektörlerle birlikte dizayn etmek, gerçek bir sanayi-meslek lisesi işbirliğini yaratmak, eğitimin ve öğrencilerin niteliğini artırarak mezuniyet sonrası iş hayatına en iyi şekilde gençlerimizi hazırlama imkanı elde etmeyi umut ediyoruz.

Sayın Başkan ve Değerli Meclis Üyeleri,

Bugün bizler insanlığın dönüşümünü hızlandıran yeni bir teknolojik değişimin tam da başlangıç noktalarındayız. Bu değişime Dijital devrim diyoruz. Bu yeni devrimin hızını ve etkilerini henüz tam olarak kavrayamıyoruz. Tüm sektörleri etkileyen değişimlere tanıklık ediyoruz. Yeni iş modelleri ortaya çıkıyor, yerleşik düzenler yerle bir oluyor, sistemler yeniden biçimleniyor ve en önemlisi çalışma ve iletişim kurma şekillerimiz değişiyor. Ve tüm bunlar katlanarak artan bir hızla gelişiyor.

Dijitalleşme dolayısıyla bütün endüstrilerdeki üretim şekillerini değiştiriyor. Rakamlar konuyu çok daha iyi açıklıyor: Dijitalleşme sayesinde üretimde yaşanacak yüzde 3'lük artışın, Türkiye ekonomisine 150-200 milyar dolar katkı sağlayacağı hesaplanıyor.

Sanayi'deki dijitalleşmeyle birlikte üretim sistemlerimiz yeniden oluşuyor. Bugün dijitalleşmeyi sadece üretim hattının bir faaliyeti olarak düşünmemeliyiz. Aynı zamanda bir şirketin bütün çalışma ve süreçlerinin dijitalleşmesi olarak düşünmeliyiz. Özetle bu yeni dönem, kendi kendini düzenleyebilen otonom üretim sistemleri vaat ediyor.

Bugünlerde **“Dijital Ekonominin Yakıtı VERİDİR.”** **“Veri yeni petroldür”** sözünü de sık sık duyuyoruz. Bu kötü bir benzetme değil –veri gerçekten de önemli ve çoğu zaman yararlanılmayan bir kaynak. Ayrıca çoğu durumda yararlı olması için işlenmesi de gerekiyor.

Bu süreçte “Büyük Veri” olarak adlandırılan yeni dijital kaynaklar ortaya çıkarken, yapay zekâya sahip akıllı makineler kendi kendini geliştirmeyi öğreniyor. Sanayi artık makinelerin makinelerle iletişim kurduğu bir aşamaya geçiyor. Akıllı ve bağlantılı ürün ve üretim süreçleri müşteriye, satıcıya, üreticiye, tedarikçiye birbirine daha da yakınlaştırıyor.

Buradan, özellikle bilişim temelli yeni bir ekonominin doğmakta olduğunu ifade etmek istiyorum. Yeni çağın yarattığı yeni üretim ekosisteminde artık üretmeden büyümek, kısa yoldan zengin olmak eskisi kadar kolay değil. Paradan para kazanma dönemi miadını doldurdu. Hiçbir ülke, yeni üretim modelini ekonominin en önemli unsuru olarak görmeden küresel rekabet koşullarında ayakta kalamaz.

Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Bütün bu gelişmeler; dijitalleşme ile üretim süreçlerinin ve ürünlerin daha “akıllı” hale geldiğini gösteriyor.

Üretim sürecindeki değişime dikkatinizi çekerken, fabrikaların da bu değişimin odağında olduğunu özellikle ifade etmek istiyorum.

Tıpkı cep telefonlarının giderek akıllanması gibi fabrikalar da akıllanıyor. Öyle ki ülkemizde henüz ilk örneklerini gördüğümüz, gelişmiş ülkelerde ise hızla yaygınlaşan “Akıllı Fabrika”, bir kavram olarak literatürde de yerini almış durumda.

Diğer taraftan yapay zekâ ve derin öğrenme, geleceğin dünyasının en önemli rekabet alanlarından biri olmaya aday.

Şimdi çok önemli gördüğüm, can alıcı noktaya gelmiş bulunuyorum. **Sanayi ve dijitalin yarattığı yeni üretim ekosistemi** perspektifini hayata geçirmenin en önemli unsurlardan biri, hiç kuşku yok ki Türkiye’nin de şekillenmekte olan yeni nesil sanayi anlayışını benimsemesi ve bu doğrultuda bir dönüşüme kendini hazırlaması gerçeğidir. O halde sormamız gereken soru şudur: Yeni sanayi çağına hazır olmak için neler yapıyoruz, hangi adımları atıyoruz?

Çok net bir şekilde ifade etmek istiyorum: Dijital devrime dayanan yeni sanayileşme perspektifi, kalkınma stratejimizin merkezinde yer almalıdır. Teknolojide de tüketici değil, üretici konumda olmamız gerekiyor. Öyle ki tarih boyunca kendi özgün teknolojisini, kendi yerli teknik kapasitesini geliştirebilen ülkeler her alanda fark yarattılar. Başkalarının geliştirdiği teknolojiye bağımlı olarak kalkınan bir ülke modeli yok.

Büyük hedeflere sahip, genç nüfusu olan bir Türkiye için çok şikâyetçi olduğumuz orta gelir tuzağını ve düşük büyümeyi artık kabul edilemez görüyoruz. O halde, Türkiye sanayide dijitalleşmeyi başarmış güçlü bir ülke olma yolunda üretimde niteliği artırma zorunluluğuyla karşı karşıyadır.

Yeni sanayi ve üretim ekosistemini, insanı güçlendirici ve insan odaklı şekilde biçimlendirmek için bir model oluşturulmalı. Çok paydaşlı; kamu, özel sektör, üniversiteler, bilim çevreleri, vb. iş birliklerine ihtiyaç var.

Devlet ve kamu kurumları kadar biz sanayicilerin de kendi rollerini yerine getirmesi gerekiyor. Ülkemizi birlikte dönüştürmek için bu fırsatı en iyi şekilde değerlendirmeliyiz.

Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Türkiye, dijitalleşme sürecinde birçok ülkeye göre daha avantajlı ve geleceğin üretim ve Ar-Ge merkezi olmak için uygun ülkelerden biridir.

Bu doğrultuda, bilim ve teknoloji kaldıracını üretime taşıyarak, düşük büyümenin panzehirleri olarak önerilen; beşeri sermaye eğitim yoluyla güçlendirilmelidir. Bilgisini biraz önce sizler paylaştığım, Cuma günü imzalayacağımız eğitim protokolü bu amaç noktasında önemli bir adımdır.

Geleceğin çalışanları, dijitalleşme vizyonunu aşıl原因an bir eğitime ihtiyaç duyacak. Türkiye gibi genç nüfusun yoğun olduğu, her yıl binlerce mezunun farklı endüstrilere atıldığı ülkelerde dijitalleşme ciddi bir fırsat yaratmaya aday.

Bu noktada ihtiyaç duyduğumuz beşeri sermayenin yaratılabilmesi için, eğitim kalitesinin her kademedede yükseltilmesi, fırsat eşitliğinin sağlanması ve üretken, donanımlı,

yüksek yetenekli bir çalışan nüfusun yetiştirilmesi gerektiğini bir kez daha vurgulamak istiyorum.

Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

İstanbul Sanayi Odası olarak dijitalleşme konusunda odamızın bilgi ve birikimine yakışacak şekilde, gururla ifade etmek isterim ki öncü ve etkin bir rolü üstlenmiş durumdayız. Bu konudaki çabalarımızın bazılarını sizlerle paylaşmak istiyorum.

Bir kere daha ifade edecek olursam: Yaşadığımız baş döndürücü gelişmeler hiç şüphesiz ülkemiz için hem fırsat hem tehdit barındırıyor.

İSO olarak Odamız bünyesinde yürüttüğümüz çalışmalar ve hayata geçireceğimiz **İSO Sanayide Dijital Dönüşüm Ofisi** ile somut adımlar atmaya başladık. Çalışmalarımızı 3 ana başlıkta derlemek mümkün: Danışmanlık, Eğitim ve Tedarikçiler.

Sanayide dijital dönüşümün gerçekleşmesi için “Sanayi Firmalarına Dijital Dönüşüm Yol Haritası Danışmanlıkları” vermeye başladık. Bu alanda iki öncü firma ile 2018 yılında imzaladığımız iş birliği protokolleri ile pilot çalışmalarımızı tamamladık.

Şu anda İstanbul Kalkınma Ajansı’nda aldığımız destek ile firmaların dijitalleşme kapasitelerini analiz edeceğimiz ve bu anlamda firmalara birer yol haritası raporu sunacağımız danışmanlık desteği projemizi başlatıyoruz.

Dijital dönüşümün en önemli ayağı olan insan kaynağı boyutunda da İSO olarak yoğun bir faaliyet dönemi geçirdik. Dijital Dönüşüm Mini MBA programı adını verdiğimiz ve üyelerimize yönelik

hayata geçirdiğimiz eğitimlerimizde 2019 yılında da hız kesmeden devam edeceğiz.

Dijitalleşmeye stratejik açıdan bakış açısı kazandıran bu eğitim programımız; Nesnelerin İnterneti, Yapay Zekâ, Büyük Veri, Artırılmış/Sanal Gerçeklik, Bulut Uygulamaları, Eklemeli Üretim, Robotik Süreç Otomasyonu, Siber Güvenlik konularında odaklanmakta ve sonunda da vaka çalışması ile katılımcılara pratik yetkinlik kazandırmayı hedeflemektedir.

Tüm bu eğitim gelişim faaliyetleri ile amacımız firmalarımız için yeni olan birçok kavrama açıklık getirmek, firmaların vizyonlarını genişletmek ve dikey alanlarda uzmanlaşma imkânı sunabilmek.

Eğitim programlarımızın yanı sıra OSB'ler ve İstanbul genelinde "Sanayide Dijital Dönüşüm Seminerleri" adındaki vizyoner toplantılarını da hayata geçirmeyi hedefliyoruz.

Dijital Dönüşüm noktasında bir diğer önemli unsur bu alanda ürün/hizmet sunan yerli tedarikçilerin tespit edilmesi ve bu yerli firmalar ile iş birliklerinin oluşturulmasıdır.

Dijital dönüşümün sağlanabilmesi için firmalara doğru reçete sunmak işin belki de sadece başlangıcı. Bu dönüşümün gerektirdiği yazılım, donanım ve yeni nesil teknolojileri üretim süreçlerimize ve ürünlerimize eklemek maliyet olarak karşılanabilir ölçeklerde bütçeler ile doğru ve kaliteli tedarikçiler ile çalışmayı zorunlu kılıyor.

Birçok alanda yerli/milli kavramlarını ele aldığımız bu günlerde teknolojik çözüm ortaklarımızdan söz ederken de benzer

hassasiyetleri göstermek ÷lkemizin teknolojik atılımı için bir tercihten ziyade bir zorunluluk olarak gör÷l÷yor.

Sayın Başkan ve Meclisimizin Değerli Üyeleri,

Bütün çabalarımız daha iyi bir gelecek için. Bunun kolay olmadığının, sabır gerektirdiğinin farkındayız. Steve Jobs, "başarılı girişimcilerle başarısız girişimcileri birbirinden ayıran şeylerin yarısının sadece sabır olduğunu gördüm" diyor. O halde, biz Sanayiciler; sabırla, kararlılıkla, değişimden korkmadan geleceğe emin adımlarla hazırlanmaya her zamankinden daha fazla önem vermeliyiz.

Sözlerimi burada noktalarken, hepinizi, şahsım ve yönetim kurulumuz adına bir kere daha saygı ve sevgiyle selamlıyorum.